

Rozsudky vo veciach C-524/15 Luca Menci, C-537/16 Garlsson Real Estate SA a i./Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) a spojené veci C-596/16 Enzo Di Puma/ Consob a C-597/16 Consob/Antonio Zecca

Tlač a informácie

Zásada *ne bis in idem* sa môže obmedziť s cieľom ochrany finančných záujmov Únie a jej finančných trhov

Také obmedzenie však nesmie zachádzať nad rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie týchto cieľov. Talianska právna úprava v oblasti manipulácie s trhom môže odporovať právu Únie

Zásada *ne bis in idem* stanovuje, že nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za ten istý trestný čin dvakrát.¹ Toto základné právo je uznané Chartou základných práv Európskej únie (Charta)², ako aj Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv (EDĽP)³. Vo štyroch konaniach z Talianska je Súdny dvor vyzvaný na výklad tejto zásady v rámci smernice o DPH⁴ a smernice o finančných trhoch⁵.

Vec C-524/15, Menci – Pán Luca Menci mal talianskou daňovou správou uloženú správnu sankciu za nezaplatenie DPH za rok 2011. Pán Menci bol následne trestne stíhaný za rovnaké skutky pred Tribunale di Bergamo (Súd prvého stupňa v Bergame, Taliansko).

Vec C-537/16, Garlsson Real Estate a i. – Pán Stefano Ricucci mal v roku 2007 talianskou Národnou komisiou pre dohľad nad finančným trhom (Commissione Nazionale per le Società e la Borsa, „Consob“) uloženú správnu sankciu za manipuláciu s trhom. Pán Ricucci napadol toto rozhodnutie pred talianskymi súdmi. V rámci svojho kasačného opravného prostriedku podaného na Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) uvádzal, že za rovnaké skutky už bol právoplatne odsúdený v roku 2008 na trest uložený v trestnom konaní, ktorý zanikol v dôsledku amnestie.

Svojimi návrhmi na začatie prejudiciálneho konania sa Tribunale di Bergamo a Corte suprema di cassazione Súdneho dvora pýtajú najmä na zlučiteľnosť kumulácie stíhaní a sankcií so zásadou *ne bis in idem*.

Vo svojich rozsudkoch z dnešného dňa Súdny dvor vyjadril názor, že v uvedených situáciách môže existovať kumulácia medzi „trestnoprávnymi stíhaniami/sankciami“ a „správnymi stíhaniami/sankciami trestnej povahy“ za rovnaké skutky, v neprospech tej istej osoby. Taká kumulácia stíhaní a sankcií by predstavovala obmedzenie zásady *ne bis in idem*.

¹ Rozsudok z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson ([C-617/10](#), pozri tlačové komuniké č. [19/13](#)).

² Článok 50 Charty.

³ Protokol č. 7 (článok 4) dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

⁴ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu) (Ú. v. EÚ L 96, 2003, s. 16; Mim. vyd. 06/004, s. 367).

Súdny dvor vyhlasuje, že také obmedzenia si vyžadujú odôvodnenie podliehajúce požiadavkám vyplývajúcim z práva Únie.⁶ V tejto súvislosti spresňuje, že vnútroštátna právna úprava povoľujúca kumuláciu stíhaní a sankcií trestnej povahy musí:

- sledovať **cieľ všeobecného záujmu**, ktorý môže odôvodňovať takúto kumuláciu stíhaní a sankcií, pričom tieto stíhanie a sankcie musia mať **komplementárne ciele**,
- stanoviť **jasné a presné pravidlá** umožňujúce osobe podliehajúcej súdnej právomoci predvídať, ktoré úkony a opomenutia môžu byť predmetom takejto kumulácie stíhaní a sankcií,
- zabezpečiť, že **konania sú medzi sebou vzájomne koordinované** s cieľom znížiť na prísne nevyhnutné minimum dodatočné bremeno, ktoré kumulácia konaní pre dotknuté osoby prináša, a
- zabezpečiť, **aby prísnosť všetkých sankcií**, ktoré boli uložené, bola obmedzená na to, čo je prísne nevyhnutné vo vzťahu k závažnosti predmetného porušenia.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či sú tieto požiadavky v danom prípade splnené a ubezpečiť sa tiež, že bremeno konkrétne vyplývajúce v danom prípade pre dotknutú osobu z takejto kumulácie nie je neprimerané závažnosti spáchaného porušenia. Súdny dvor nakoniec zastáva názor, že požiadavky, ktorými právo Únie podmieňuje prípadnú kumuláciu stíhaní a sankcií trestnej povahy, zabezpečujú takú úroveň ochrany zásady *ne bis in idem*, ktorá neporušuje úroveň zabezpečení prostredníctvom EDĽP. Na základe týchto úvah Súdny dvor vo svojom rozsudku **Menci** poznamenáva, že cieľ zabezpečiť vybratie celej DPH splatnej na území členských štátov môže odôvodňovať kumuláciu stíhaní a sankcií trestnej povahy. Pokiaľ ide o vnútroštátnu právnu úpravu umožňujúcu začať trestné stíhanie aj po právoplatnom uložení správnej sankcie trestnej povahy, Súdny dvor s výhradou overenia vnútroštátnym súdom poznamenáva, že táto právna úprava umožňuje zabezpečiť, aby kumulácia stíhaní a sankcií, ktorú povoľuje, nešla nad rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie cieľa.

Vo svojom rozsudku **Garlsson Real Estate a i.** Súdny dvor konštatuje, že cieľ ochrany integrity finančných trhov Únie a dôvery verejnosti vo finančné nástroje môže odôvodňovať kumuláciu stíhaní a sankcií trestnej povahy. Poznamenáva však, že s výhradou overenia vnútroštátnym súdom **talianska právna úprava sankcionujúca manipuláciu s trhom, zdá sa, nerešpektuje zásadu proporcionality**. V skutočnosti táto vnútroštátna právna úprava povoľuje viesť správne konanie trestnej povahy za rovnaké skutky, ktoré už boli predmetom odsúdenia v trestnom konaní. Samotná trestná sankcia je, zdá sa, schopná potláčať porušenie účinne, primerane a s odradzujúcim účinkom. Za týchto podmienok vedenie správneho konania trestnej povahy pre rovnaké skutky, ktoré už boli predmetom takého odsúdenia v trestnom konaní, **prekračuje to, čo je nevyhnutne potrebné** na dosiahnutie cieľa ochrany trhov. Okrem toho táto právna úprava, zdá sa, nezabezpečuje, že súhrn sankcií je primeraný závažnosti porušenia.

Spojené veci C-596/16 a C-597/16, Di Puma a Zecca – V roku 2012 Consob uložila Enzoovi Di Pumovi a Antoniovi Zeccovi správne sankcie za obchodovanie s využitím dôverných informácií. V opravných prostriedkoch podaných proti týmto rozhodnutiam na Corte suprema di cassazione uplatňovali, že v trestnom konaní, ktoré pre rovnaké skutky prebiehalo paralelne so správnym konaním, trestný súd konštatoval, že obchodovanie s využitím dôverných informácií nebolo preukázané. Právna sila rozhodnutej veci tohto právoplatného oslobodzujúceho trestného rozsudku podľa vnútroštátneho procesného práva zakazuje viesť trestné konanie pre rovnaké skutky. V tomto kontexte sa Corte suprema di cassazione Súdneho dvora pýta, či vzhľadom na zásadu *ne bis in idem* smernica o finančných trhoch bráni takejto vnútroštátnej právnej úprave.

⁶ Podľa článku 52 ods. 1 Charty „akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných“.

Táto smernica členským štátom totiž ukladá povinnosť stanoviť účinné, primerané a odstrašujúce správne sankcie za porušenie zákazu obchodovania s využitím dôverných informácií.

Vo svojom rozsudku z dnešného dňa Súdny dvor rozhodol, že taká vnútroštátna právna úprava neodporuje právu Únie vzhľadom na **zásadu právnej sily rozhodnutej veci**, ktorá je veľmi dôležitá tak v právnom poriadku Únie, ako aj vo vnútroštátnych právnych poriadkoch. Okrem toho, ak **existuje právoplatný oslobodzujúci trestný rozsudok, ktorým sa konštatuje neexistencia porušenia**, viesť konanie o peňažnej správnej sankcii trestnej povahy by bolo nezlučiteľné so zásadou *ne bis in idem*. Za takej situácie totiž pokračovanie v tomto konaní **zjavne prekračuje to, čo je potrebné** na dosiahnutie cieľa zachovania integrity finančných trhov Únie a dôvery verejnosti vo finančné nástroje.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudkov ([C-524/15](#), [C-537/16](#), ako aj [C-596/16](#) a [C-597/16](#)) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106